

מכדי האי מחט דבר שאין בו דעת לישאל הוא –

Let us see; this needle is something which has no mind to be asked

OVERVIEW

The גמרא asked why is it necessary to establish the משנה in a רה"ר, even if took place in a רה"י it would still be ספיקו טהור, since the מחט is something which is not mindful, and therefore even in a רה"י the rule is טהור. Our תוספות discusses the word מחט (which is the pertinent source of the טומאה here).¹

פירוש² האי מחט כלי שנגע במחט -

The explanation of the words 'this needle' is the utensil which touched the מחט (meaning the knife); that utensil is טומאה מספק even in a רה"י. רה"י explains why האי מחט cannot be referring to the needle -

דבטומאה לא בעינן שיהא בו דעת לישאל אלא המיטמא לחודיה -

For we do not require that the source of the טומאה should have לישאל, but rather only the item contracting the טומאה needs to have דעת לישאל in order to become טמא מספק. רה"י proves his point -

דאם לא כן כל טומאת מת ושרץ אפילו ברשות היחיד יהא ספיקו³ טהור:

For if it would not be so, but rather the המטמא דבר requires לישאל (to be מטמא since the רה"י even in a ספיקו טהור **should be טומאת מת ושרץ** every (רה"י in a מספק דעת לישאל have no שרץ and the מת

SUMMARY

The exemption of דעת אין בו applies only to the המתטמא דבר not to the מטמא.

THINKING IT OVER

What are the relative advantages of פרש"י ותוס' respectively regarding 'האי מחט'?

¹ See ד"ה הא who is either not גורס the word מחט, or alternately the word מחט is merely an identifier of the משנה, but we cannot be discussing the מחט per se.

² The term פירוש signifies that we must interpret it differently from the apparent meaning. The difficulty with that interpretation will become apparent shortly.

³ If we are unsure whether someone or something touched a מת ושרץ (even) in a רה"י it should be ספיקו טהור since the אין בו do not possess דעת לישאל. This is obviously not so. Therefore we must conclude that the exemption of דעת לישאל applies only to the item becoming טמא not to the המתטמא דבר.